

Fragmenta in Matthaeum

1 Mt 1, 1 Ὁ μὲν μακάριος Ματθαῖος εὐθύς καὶ ἐκ προοιμίων διδάξει πάντα σκοπὸν ἐσχηκώς, ὅτι κατὰ τὰς προφητικὰς ὥφθη φωνὰς ὁ Χριστὸς ταῖς μὲν γεγενημέναις ἐπαγγελίαις τὸ ἀψευδὲς παρεχόμενος οὐδὲ μίαν δ' ἀγνωμοσύνης πρόφασιν τοῖς ἀπιστοῦσιν καταλιμπάνων, βίβλος, φησί, γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαβὶδ υἱοῦ Ἀβραάμ ἀντὶ τοῦ τοῦτον ἐκήρυττον αἱ προλαβοῦσαι φωναί, τοῦτον ἠϋδων αἱ πρὸς τοὺς δικαίους ἐπαγγελία. 2 mt 1, 1 Περιττὸν μὲν τὸ τοῦτο ζητεῖν· τί γὰρ διαλλάττει τὸ πρῶτον τοῦτον εἰπεῖν ἢ τὸν ἕτερον; δι' ἑκατέρου γὰρ ἀπόγονος ὁμοίως ἀμφοτέρων ἐδείκνυτο. ὁ δὲ εὐαγγελιστὴς οὐδὲ οὕτως φησὶν· οὐ γὰρ τὸν Χριστὸν ἔφη υἱὸν τοῦ Δαβὶδ καὶ υἱὸν Ἀβραάμ, ἀλλὰ τὸν μὲν Χριστὸν τοῦ Δαβὶδ, τοῦ δὲ Ἀβραάμ τὸν Δαβὶδ, τὸ αὐτὸ μὲν καὶ οὕτως σημαίνων, οὐ τοῦτο δὲ τέως ἐν τῷ προχείρῳ λέγων τῆς λέξεως· τὸν γὰρ υἱὸν δῆλον ὡς οὐ τὸν γεννηθέντα λέγει, ἀλλὰ τὸν ἀπόγονον. ἀλλὰ φαίη τις ἂν πρὸς αὐτόν, ὡς οὐκ ἀπὸ τοῦ Δαβὶδ ἀνάγειν ἐπὶ τὸν Ἀβραάμ ἐβουλήθη τὸ γένος ὁ Ματθαῖος· τί δήποτε γάρ, εἰ τοῦτο ἤθελεν, μὴ κατὰ τὸν Λουκᾶν αὐτὸν ἐγενεαλόγησεν; ἀλλ' ἰδικῶς δι' ἃς ἔφαμεν αἰτίας τοῦτο φησιν. ἦν ἀπὸ τῶν δώδεκα τούτων μνημονεῦσαι δι' ὧν τὸ γένος ἐπὶ τὸν Χριστὸν κατάγεσθαι συνέβαιεν. 4 mt 1, 16 Ἐπειδὴ τοίνυν ἐδόκει τι καινὸν ἐμφαίνειν τῇ μεταβάσει εἰπὼν Ἰακώβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός, ἐπηγγείλατο καὶ τὸν τρόπον ἡμῖν ἐκθέσθαι, καθ' ὃν γεγέννηται καὶ φησιν· «τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν»· ἀντὶ τοῦ οὐχ ὁμοίως ἐτέχθη τοῖς λοιποῖς, ἀλλ' ἐτέρως. 5 mt 1, Δυνατὸν δὲ νοῆσαι τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ· καὶ γὰρ πνεῦμα καλεῖται. 7

mt 2, 7 Ὁ Ἡρώδης λάθρα ἠβουλήθη ἐρωτῆσαι τοὺς μάγους δεδιὼς μή πως οἱ Ἰουδαῖοι ὡς οἰκεῖον βασιλέα σώσωσιν αὐτόν. 8 mt 2, 23 Ἔτεροι δὲ φασιν ταῦτα διαφωνεῖν πρὸς τὰ παρὰ τῷ Λουκᾶ κεί μενα· εἰ γὰρ ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ κατὰ τὸν Λουκᾶν ἀνήλθεν εἰς Ἱερουσαλὴμ κάκειθεν εἰς τὰ Νάζαρα, πῶς κατὰ τὸν Ματθαῖον ἀπὸ τῆς Βηθλεὲμ χρηματισθεὶς ὁ Ἰωσήφ ἀπήρθη εἰς Αἴγυπτον; Λουκᾶς μὲν γὰρ τὸν καιρὸν ἱστορῶν τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν γεννήσεως τῆς «Αὐγούστου» βασιλείας μνημονεῦει καὶ τῆς κατ' αὐτόν «ἀπογραφῆς» καὶ τὰ συμβάντα ἐπὶ τῇ τοῦ σωτῆρος γεννήσει, ἀλλὰ καὶ «ὅτε», φησὶν, «ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, ἀνήγαγον» τὸ παιδίον «εἰς Ἱεροσόλυμα» καὶ τελέσαντες ἐπ' αὐτῷ τὰ νενομισμένα ἀπίασιν εἰς «Ναζαρέθ». ὁ δὲ Ματθαῖος οὐδ' ὅλως τῶν παρὰ τῷ Λουκᾶ μέμνηται, τίθησι δὲ τὰ παρὰ τούτῳ σεσηγημένα, λέγω δὴ τὰ κατὰ τοὺς μάγους, κινήσαντων μὲν ἴσως ἀπὸ τῆς οἰκείας γῆς ἅμα τῷ γεννηθῆναι τὸν Ἰησοῦν οὕτω δὲ τὴν τοσαύτην στειλαμένω πορείαν ἐν καιρῷ βραχεῖ. πόσος δὲ ἦν οὗτος ὁ μεταξὺ χρόνος τοῦ τε φανέντος ἀστέρος καὶ τῆς τῶν μάγων ἀφίξεως, αὐτὸς ἐδίδαξεν ὁ εὐαγγελιστὴς λέγων «ἀπὸ διετοῦς» καὶ «κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων»· οὐκοῦν διετὴς ἤδη χρόνος παρελήλυθεν ἀπὸ τῆς τοῦ κυρίου γεννήσεως καὶ ἐπὶ τὴν ἄφιξιν τῶν εἰρημένων. οὐκ οὐκ διαφωνεῖ τὰ παρὰ τοῖς ἱεροῖς εὐαγγελισταῖς, εἰ μὲν ὁ Λουκᾶς ὀγδόῃ τῆς γεννήσεως ἡμέρᾳ ἀνάγει αὐτόν ἅμα τοῖς γονεῦσιν εἰς Ἱερουσαλὴμ κάκειθεν ἀπάγει ἐπὶ τὴν Ναζαρέθ, Ματθαῖος δὲ μετὰ διετῆ χρόνον γενόμενον πάλιν ἐν Βηθλεὲμ ἀναγράφει, ἐντεῦθεν τε εἰς Αἴγυπτον ἀπεληλυθέναι διὰ τὴν τοῦ βασιλέως ἐπιβουλήν. καὶ ἦν εἰκὸς οὐ μόνον δεύτερον, ἀλλὰ καὶ πλειστάκις ἐπιφοιτᾶν αὐτοὺς τῷ τόπῳ μνήμης τοῦ παραδόξου χάριν. ὅτι δὲ μὴ εἶς ἦν παρ' ἀμφοτέροις χρόνος, καὶ ἄλλως ἔστι συλλογίσασθαι. Λουκᾶς φησὶ μὴ εὐπορῆσαι

αὐτοὺς καταγωγείου ἐν τῇ Βηθλεὲμ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιξενουμένων αὐτόθι προφάσει τῆς ἀπογραφῆς, ὁ δὲ Ματ θαῖος, ὅτι «ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ». ἀλλ' οὐκ ἐν «φάτνῃ» κείμενον αὐτοὶ καταλαμβάνουσι τὸ παιδίον ὁμοίως τοῖς ποιμέσιν, ἀλλ' ἔνδον ἐν «οἰκίᾳ μετὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς» θεωροῦσιν. ἐκεῖ μὲν γὰρ διὰ τὸ μὴ εἶναι «τόπον ἐν τῷ καταλύματι» ἐν «φάτνῃ» τίθεται, ἐνταῦθα δὲ μετὰ διετῆ χρόνον ἐν «οἰκίᾳ» εὐρίσκεται ὑπὸ τῶν μάγων «μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ» σχολῆς οὔσης ἐν τῇ Βηθλεὲμ «καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ». 9

Mt 3, 2 Βασιλεία ἐστὶν οὐρανῶν ἢ παρουσία τοῦ Χριστοῦ· αὕτη γὰρ ἡμῖν χαρίζεται τὴν τοῦ πατρὸς μετάληψιν καὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς ἄνοδον καὶ τὸ εἰς ἀγαθὸν τοῖς ἀγίοις ἐν τῷ ἔσομένῳ αἰῶνι ἄτρεπτον. 10 mt 3, 5 Ἰωσήπος ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ λόγῳ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας μαρτυρεῖ Ἰωάννη βαπτιστῆ γενομένῳ καὶ καθάρσιον τοῖς βαπτιζομένοις ἐπαγγειλαμένῳ. 11 mt 3, 7–9 μηδὲ τοῖς προγόνοις σεμνυνόμενοι τῆς κατὰ ψυχὴν ἀρετῆς ἀμελήσητε· 14

mt 4, 12 Ἦοικεν Ἰωάννης πληρώσας ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν τοῦ βαπτίσματος διακονίαν εἰς αὐτὸν καταλήξασαν μετὰ τοῦτο παραδεδοσθαι καὶ ἐν φυλακῇ κατακεκλεισθαι· μετὰ γὰρ τὸ βαπτίσασθαι τὸν Ἰησοῦν οὐδὲν εὔρομεν ἀναγεγραμμένον περὶ Ἰωάννου ἢ ὅτι μετὰ τὸν πρὸς τὸν διάβολον πειρασμὸν εὐθέως καὶ ἅμα τῷ βαπτίσματι ὑπὸ τοῦ πνεύματος ἐκβληθεὶς εἰς τὴν ἔρημον, ὡς ὁ Μᾶρκος ἔγραψεν, ἀκούσας Ἰησοῦς, ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἀλλὰ καὶ ὁ Λουκᾶς τῇ περὶ τοῦ βαπτίζεσθαι τὸν Ἰωάννην διηγῆσαι συνάπτει τὰ περὶ τοῦ κεκλεισθαι αὐτὸν ὑπὸ Ἡρώδου. δῆλον δὲ ὅτι καὶ κατὰ τὸν εὐαγγελιστὴν Ἰωάννην οὗτος ἦν ὁ καιρὸς αὐτῷ τοῦ κεκλεισθαι εἰς φυλακὴν· λέλεκται γὰρ παρ' αὐτῷ τὸ «ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης βαπτίζων ἐν Αἰνῶν ἐγγὺς Σαλείμ. οὐπω γὰρ ἦν Ἰωάννης βεβλημένος εἰς φυλακὴν». κατὰ τοὺς τέσσαρας τοίνυν εὐαγγελιστὰς οὔτε πρὶν βαπτίσασθαι Ἰησοῦν ἀπήντα τι κώλυμα βαπτίζοντι Ἰωάννη οὔτε μετὰ ταῦτα ἔτι ἐβάπτισεν, ἀλλ' ἔδει καταλήξαι τὰ Ἰωάννου ἐν ἀρχῇ τοῦ οἰκονομεῖσθαι τὸ εὐαγγέλιον ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ. τάχα δὲ ἡ φρουροῦσα δύναμις Ἰωάννην, ἕως ἐν Ἰησοῦ τελειώσῃ τὴν τοῦ βαπτίσματος οἰκονομίαν, κατέλιπεν αὐτὸν τῷ τε ἐν φυλακῇ πειρασμῷ καὶ τῷ ἀποκεφαλισμῷ. 15

mt 5, 5 τοῦτον δὲ μακαρισμὸν τινες τῶν ἀντιγράφων τρίτον περιέχουσιν, δεύτερον δὲ τὸν ἐξῆς τούτων κείμενον. 16 mt 5, 6 Ἄλλος δὲ φησιν, ὅτι τῆς τοιαύτης ἐπιθυμίας μισθὸν αὐτῷ τὴν τῶν μελλόντων ἀπόλαυσιν ἐπαγγέλλεται. 17 mt 5, 12 Ἐντεῦθεν αὐτοῖς παρέχεται τὴν παραμυθίαν ἀπὸ τῆς κοινωνίας τῶν πρὸ αὐτῶν πεπονθότων κακῶς, ὥστε καὶ ἀπ' ἐκείνων εἰδέναι προσ ἤκεν ἡμᾶς, ὅτι τοὺς ἀρετῆς ἐφιεμένους ἔξω καθεστάναι τῶν λυπηρῶν οὐ δυνατόν. 18 mt 5, 16 Οὐ λέγει· λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ· οὐδὲ γὰρ λύχνων φῶς λάμπει ἔμπροσθεν ἡλίου. 19 mt 5, 15–16 Φῶς ἐστὶν ἡ ἐνάρετος πολιτεία. οὐ δεῖ ἐν κρυφῇ λαλεῖν τὸν εὐαγγελικὸν λόγον, ἀλλὰ παρρησίᾳ, ἵνα οἱ ἐπὶ γῆς ἄνθρωποι φωτισθῶσιν. 20 mt 5, 22 Ῥακὰ καλεῖ τὸν κατάπτυστον· οὕτω γὰρ καὶ παρὰ Σύροις ὁ πτύελος καλεῖται. 21 mt 5, 35 Ἡ γῆ ὑποπόδιον, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν, εἰ καὶ μὴ τῆς ἀγίοτης αὐτοῦ δεκτικὴ νῦν διὰ τὰς ἀμαρτίας. τὸ δὲ Ἱεροσόλυμα πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως. τοῦτο δὲ πρὸς τὴν ὑπόληψιν τῶν Ἰουδαίων φησίν. 22 Mt 5, 40 Οὐκ εἶπε τῷ θέλοντί σοι λαβεῖν τὸ ἱμάτιον, δὸς καὶ τὸ ἕτερον, ἀλλὰ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι, δεικνύς, ὅτι τὴν πρὸς τοὺς ἕναν τίους φιλονεικίαν μὴ φεύγειν προσήκει,

ὅταν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ταύτην ἡμῖν ἐπάγωσι, καὶ πάθη καὶ ζημίαν ὑπομένοντας ἠδέως, ὥστε τὴν εὐσέβειαν μὴ παριδεῖν. τοῦτο δὲ φυλακτέον ἂν πρὸς ἀρετὴν βλέπειν ἐλώμεθα. 23

mt 6, 11 Ὡς τρέφεται εἰς ζωὴν ὁ ἄνθρωπος, οὕτω καὶ φασὶ τινες τὸ ἐπιούσιον παρὰ τὸ ἐπιέναι καὶ ἐπέρχεσθαι, ἴν' ἢ τοιοῦτον τὸ λεγόμενον· τὸν μὴ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος οἰκεῖον ἄρτον, ἀλλὰ τοῦ μέλλοντος καὶ μετὰ ταῦτα ἀποδοθησόμενον ὑπὸ σου τοῖς ἀξίοις λαβεῖν ἤδη δὸς ἡμῖν σήμερον καὶ «καθ' ἡμέραν». 24 mt 6, 22–23 Τινὲς δὲ τὸ ὁ λύχνος τοῦ σώματος ἐστὶν ὀφθαλμὸς περὶ τοῦ διδασκάλου τῆς ἐκκλησίας εἰρῆσθαι ἔφασαν, ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν οὐκ ἐπεσκέφθαι πᾶσαν τῶν εἰρημένων τὴν ἀκολουθίαν ἄνωθεν. ἤρξατο γὰρ «μὴ θησαυρίζετε», εἶτα παρενθεὶς τὸ ὁ λύχνος τοῦ σώματος καὶ τὸ «οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν» ἐπήγαγεν· «οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ», δι' ὅλου δεικνύων, ὅτι σκοπὸς ἦν αὐτῷ τοὺς ἀκούοντας ἀποστῆσαι τῆς περὶ τὰ παρόντα σπουδῆς. 25

mt 7, 21 Οὗτος γὰρ τῆς βασιλείας ἀπολαύει τῶν οὐρανῶν, ὅστις ἂν ἐπὶ τῶν ἔργων δείξῃ τὴν οἰκειότητα ταῦτα διδάσκων τε καὶ ποιῶν, ἃ καὶ παρῶν αὐτὸς παρέδωκε τοῖς ἀνθρώποις. 26

mt 8, 11–12 Ὡσπερ τότε πρὸς σύγκρισιν τῶν ἀπολλυμένων ὀλίγοι ἦσαν οἱ σωζόμενοι, οὕτως νόει μοι τοὺς σωζομένους πολλοὺς εἶναι πρὸς σύγκρισιν τῶν ἀπολλυμένων ὀλίγων νῦν. 27

mt 9, 12–13 Εἰ γὰρ ἐπὶ τῶν σωμάτων οὐ μυσαιτόμεθα τοὺς πάσχοντας, ἤπου γε πάντα προσῆκε ποιεῖν ὑπὲρ τῶν κακῶς τὰς ψυχὰς διακειμένων, ὅπως ἂν ταύτας δυνηθεῖεν ἄριστα ἔχειν. ἐχρῆν δὲ ὑμᾶς, φησὶν, ἀπὸ τῆς θείας γραφῆς μαθεῖν, ὡς ὁ περὶ τοὺς πλησίον οἶκτος πάσης ἐστὶν θυσίας προτιμότερος. τίνας δὲ οἰκτεῖρειν δίκαιον ἢ τούτους, οἱ τὰς ψυχὰς οὐ κάλλιστα ἔχοντες, ὅπως ἂν ταύτας βέλτιον ἔχοιεν, δέονται διορθώσεως. ὥστε κάμοι, φησὶν, τῆς παρουσίας σκοπός, οὐχ ἵνα δίκαιους ὄντας ὡφε λήσω τοὺς ἀνθρώπους (οὐδὲ γὰρ ἂν ἐδέοντο τοιοῦτου τινὸς δίκαιοι τὸν τρόπον ὄντες), ἀλλ' ἵνα ἀμαρτίας τε κακῶς κείμενοι πολλαῖς οἰκείᾳ χάριτι μεταστήσονται πρὸς τὸ κρεῖττον· οὐ χρεῖαν γὰρ ἔχουσιν, φησὶν, οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. 28 mt 9, 37–38 Ὁρᾶτε, φησὶν, ὅση μὲν τῶν πιστευόντων ἢ ἐπίδοσις, ὅπως δὲ οὐκ εἰσιν οἱ τὰ προσήκοντα διδάζοντες αὐτούς, ὡς ἐντεῦθεν ἀναγκάζεσθαι ἐμοὶ κατακολουθοῦντας τοσοῦτον ὑπομένειν κάματον. 29 mt 9, 37–38 Θεριστὰς δὲ αὐτοὺς καλεῖ δεικνύων, ὅτι καὶ τὰ διὰ τῶν προφητῶν γεγονότα διὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως καὶ ἐπιχορηγίας ἐγένετο, καὶ ὅτι προφητῶν καὶ ἀποστόλων αὐτὸς κύριος καὶ πάντων ἀνθρώπων ὡς δημιουργός, καὶ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ σπόρον, οὐκ ἐπ' ἀλλότριον ἀποστέλλει καὶ πέμπει τοὺς μαθητάς. 31

mt 10, 8–10 Δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. «τοὺς κατεσθίοντας τὰς οἰκίας τῶν χρηρῶν» Φαρισαίους ἀποτρέπει μιμήσασθαι, καινὸν τρόπον διδασκαλίας τὸν καθαρὸν καὶ ἀδωροδόκητον εἰσάγων καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ὑποδεικνύων ἐν τῷ πράγματι μίμησιν· καθὼς τοὺς λαβόντας δωρεὰν παρ' αὐτοῦ τὰ χαρίσματα δωρεὰν κελεύει καὶ μεταδοῦναι. μήτε οὖν χρυσὸν μήτε ἄργυρον ἢ χαλκὸν τῆς κατὰ τὴν ὁδὸν ἔνεκεν λαβεῖν ἀνάσχησθε, φησὶν, χρεῖας, ἀλλὰ μηδὲ πήραν ἔχειν ὑμᾶς βούλομαι, ὥστε καὶ ἀπὸ τοῦ σχήματος δεικνύναι πᾶσιν ὑμᾶς, ὅσον ἀφεστήκατε χρημάτων ἐπιθυμίας. 33 mt 10, 34 Αὐτάρκως αὐτοὺς πρὸς τὰς λοιδορίας ὀπλίσας, ἀλλὰ μὴν καὶ

τὰ πάθη φέρειν γενναίως παιδεύσας αὐτούς, ἐπειδὴ ἡ τῆς συγγενείας ὑπελιμπάνετο διάθεσις σφόδρα χαυνοῦν λογισμὸν ἱκανὴ οὔσα (τίς γὰρ ἂν ἔλοιτο ῥαδίως πρὸς τοὺς μάλιστα οἰκείους σφόδρα ἔχειν ἐχθρῶς;), καλῶς φησι τὸ μὴ νομίσητε· τοσοῦτον γὰρ ὑμᾶς ἀφεστάναι βούλομαι τοῦ τὴν σωματικὴν αἰδεῖσθαι συγγένειαν, ὅτι ἐκεῖνο πλεον εἰδέναί προσ ἦκεν ὑμᾶς ὡς τὸ κήρυγμα τὸ ἐμὸν πολλὴν τῶν οἰκείων ποιήσεται τὴν διαίρεσιν· τοὺς γὰρ τὸ πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἅπαξ ἰδεῖν ἐλομένους ἐν δευτέρῳ πᾶσαν καὶ τὴν ἐγγύτατα βούλομαι τίθεσθαι συγγένειαν. 36

Mt 12, 30 Πῶς δυνατόν; φησίν, ἐμέ τε συνελθεῖν καὶ τοὺς δαίμονας οὕτως σαφῶς ἐμοῦ μὲν τάναντία ἐκείνοις διαπραττομένου, ἐκείνων δὲ πάντων πρὸς τούναντίον ἐπιτηδυνόντων ποιεῖν; ἐγὼ μὲν γὰρ καὶ οἱ ἐμοὶ ἅπαντας ἐπὶ τὸν θεὸν ἀνάγειν πειρῶμεν καὶ τοῦτο βούλεται μοι τῶν οἰκείων ὁ σύλλογος, ἐκείνοι δὲ ἅπαντας ἀφέλκειν ἐσπουδάκασιν. 37 mt 12, 33 Ἐπειδὴ πονηρὸς ἐστὶν ὁ Βεελζεβούλ, τὰ δὲ παρ' ἐμοῦ γινόμενα ἀγαθότητος ἔχεται ἀμέτρου, ἀσύμφωνά ἐστι τὰ παρὰ ὑμῶν· οὔτε γὰρ ὁ πονηρὸς δύναται ἀγαθὸν τι ποιεῖν οὔτε ὁ ἀγαθὸς πονηρὸν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ δένδρα ἀνομοίους ἑαυτῶν καρπούς. 38 mt 12, 38 Ὡς ἂν τοῦ Μωσέως διὰ θαυμάτων αὐτοὺς πεπεικότος καὶ οὕτως δεδωκότος τὸν νόμον τοιοῦτόν τι βούλονται καὶ αὐτὸν ποιεῖν, ἴν' ὡς δῆθεν μεταησόμενοι τῆς γνώμης, εἰ τοῦτο ποιήσειεν. 39

mt 13, 24–30 Μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὅταν ἤδη κατὰ πάσης ἄρξηται φαίνεσθαι τῆς οἰκουμένης, ἀναδειχθήσονται αἱρέσεις παρατρέποντων τινῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ Χριστιανῶν ἐπαγομένων ὄνομα καὶ ταύτη τοὺς πολλοὺς δελεάζοντων· τοιοῦτον γὰρ καὶ τὸ ζιζάνιον ἀπὸ τοῦ σίτου κατὰ διαφθορὰν γινόμενον καὶ τι φέρον τῆς ἀληθείας τοῦ σίτου κατὰ τὴν ὄψιν· τοῦτο λυπήσει, φησίν, καὶ τὰς ἀοράτους δυνάμεις εὐνοίᾳ τῇ πρὸς ἐμέ ὡς ἐθελῆσαι καὶ ἀφανίσει τοὺς εὔρετὰς ἦτοι τοὺς πειθομένους αὐτοῖς, ἀλλ' ἐφέξω τοῦτο γενέσθαι δι' αὐτοὺς τοὺς ἀλλοτρίους τῆς πίστεως, μήπου τι τοῦτο πασχόντων διὰ τὸ τῆς προσηγορίας κοινὸν οἰηθέντες οἱ ἐναντίοι τοὺς Χριστιανούς παρὰ τῶν δαιμόνων κολάζεσθαι τοῦ τολμήματος ἕνεκεν καὶ ὅτι πάντας ἀφίστασθαι τῶν εἰδώλων διδάσκουσιν, ἀλλοτριωθῶσι τῆς εὐσεβείας πάντη ὡς λοιπὸν αὐτοῖς μειοῦσθαι τῶν εὐσεβῶν τὸ συνάθροισμα τῶν πολλῶν φευγόντων προσιέναι τῷ Χριστιανισμῷ ἀγνοίᾳ τῶν γινομένων. τί δέ, ὅτε προσελθόντες οἱ δούλοι διαποροῦσιν, ἀποκρίνεται αὐτοῖς; καὶ τῶν μὲν λέγει τὴν διὰ θεοῦ, τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν τῆς συγχωρήσεως· καὶ γὰρ ὅταν ἐπὶ τῶν παραβολῶν ὁμιλίας ἀνατυποῖ, ταῖς μὲν παραβολαῖς τὸ εἶκος ἀναδίδωσιν, ἵνα καὶ δοκῶσιν εἶναι ἐντελεῖς ἐν διηγήματος τάξει γινόμεναι. ἡμᾶς δὲ προσ ἦκεν τὸν σκοπὸν ἐξετάζειν, ὃν βούλεται διὰ τῆς παραβολῆς σημαίνειν. 40

mt 21, 12 σφοδρότερον δὲ τὸ ἔργον οὐκ ἐν νηπιότητι λόγου γινόμενον, ὅποτε καὶ τοὺς πιπράσκοντας ἐξέβαλεν καὶ τὰς τραπέζας κατέστρεψεν· καίτοι κατὰ τὸ προφητικὸν οὐδὲν βίαιον πεποίηκεν κατὰ τὸ «οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει» «οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἡ φωνὴ αὐτοῦ». καὶ ὁ Ἰωάννης «φραγέλλιον ἐκ σχοινίων» εἶπεν αὐτὸν «πεποιηκέναι» καὶ τοῦτο σημεῖον ἐπιτιμήσεως καὶ σφοδρότητος. ἐν συμβόλοις οὖν καὶ τοῦτο ἀριθμητέον· οὐδὲ γὰρ ἔτυπέν τινα φραγελλίω, ἀλλὰ σημεῖον ἦν τῆς ἐπιφερομένης μαστίγος τοῖς τὰ τοῦ θεοῦ χραίνουσιν ἀγοραίοις πράγμασιν. 42

mt 22, 16 Ἡρωδιανούς φασιν εἶναι τοὺς Ἡρώδου στρατιώτας ἢ τοὺς ἀπαιτητὰς τῶν τελῶν τῶν ἐπιβληθέντων τοῖς Ἰουδαίοις ὑπὸ Ῥωμαίων. 43

mt 23, 25 Πολὺ γὰρ κάλλιον καθαίρει τὸ σκεῦος ἢ δικαιοσύνη παρὰ τὸ ὕδωρ, ὥσπερ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων εἶχε. καθαροὶ τὰ σώματα ἦσαν οἱ δίκαιοι παρὰ τοὺς τοῖς ὕδασι καθαιρομένους, ὡς φησὶν ὁ Δαβίδ· «νίψομαι ἐν ἀθώοις τὰς χεῖράς μου», ὥστε σύμφωνα τοῖς τοῦ νόμου καὶ τὰ τοῦ κυρίου. 46

mt 25, 14–18 Ἀποδημίαν καλεῖ τὸν ἀπὸ τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀναλήψεως ἐν μέσῳ ἄχρι τῆς αὐτοῦ παρουσίας καιρὸν, ἐν ᾧ ἀπεῖναι ἡμῶν δοκεῖ. τὸ δὲ εὐθέως τὸ ἀνυπέροχον δηλοῖ τῆς σπουδῆς, ὅπως δεῖ τὰ τοῦ θεοῦ ἐργάζεσθαι. πέντε δὲ καὶ δύο τάλαντα καὶ ἐν τῆς λειτουργίας τὴν διαφορὰν, ἐπισκόπου οἶον εἶπεῖν, πρεσβυτέρου, διακόνου· τῇ γὰρ ποσότητι τοῦ ταλάντου τὸ τῆς λειτουργίας πλεονῆς ἢ ἔλαττον ἐμφαίνει. ὅθεν καλῶς εἶπεν ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, ἵνα εἴπῃ· καθὸ ἕκαστος ἀναλόγως τοῖς ἐγχειρισθεῖσι δύναται τὴν λειτουργίαν ἐκπληροῦν συνέβαινε· βούλεται γὰρ δεῖξαι, ὅτι καὶ τὴν προθυμίαν παρὰ πάντων ἀπαιτεῖ καὶ ἀμείβεται ὁμοίως. 47 mt 25, 20–25 Διπλασιασμὸν μὲν τῶν δοθέντων καλεῖ τὸ ἐπιδείξασθαι μετὰ σπουδῆς τὰ προσήκοντα καὶ ἄλλοις γενέσθαι ὠφελείας αἴτιον, ἀνθ' ὧν μεγάλων αὐτὸν τεύξεσθαι φησὶν μισθῶν εἰκότως· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω. τὸ δὲ κατακρύψαι εἶπεν τὸ μηδὲν ἐπιδείξασθαι τῶν δεόντων, ἀλλ' ἀφανῆ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ χάριν ἐργάσασθαι. 48

mt 26, 29 Βασιλείαν τοῦ πατρὸς ὠνόμασεν τὴν ἀνάστασιν, ἀφ' ἧς αὐτῷ τε ἡ βασιλεία προσεγίνετο καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν ἀνθρώπων ἡ ταύτης κοινωνία. τί δέ ἐστὶν καινὸν ἀντὶ τοῦ καινῶς–καὶ ἄφθαρτον καὶ μὴ δεόμενον τροφῆς. 51 mt 26, 37 Οὐδὲ ἐκεῖνο δεῖ θαυμάζειν, ὅπως ἀγωνιῶν ὁ κύριος κατὰ γε τὸ ἀνθρώπινον φαίνεται καίτοι τῶν μαθητῶν χαιρόντων ἐφ' οἷς ἔπασχον πολλάκις. ὥσπερ δυνάμενος ἐαυτῷ ἐξελέσθαι τὸν θάνατον παθεῖν συνε χώρησεν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου σωτηρίας, οὕτως καὶ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἀγωνιάσαι συνεχώρησεν πείθων αὐτοὺς μὴ δόκησιν τινα τὸ πάθος νομίζειν, ἀλλ' ἀλήθειαν καὶ μάλιστα τοῦ συντόμου τῆς ἀναστάσεως εὐκόλως αὐτοὺς εἰς ταύτην καταγαγεῖν δυναμένου τὴν ὑπόνοιαν.